

รายงาน
ของ
คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

เรื่อง “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติ
การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.
เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
และตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ)
ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม คน”

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

ด่วนที่สุด

(สำเนา)

ที่ (สปท) ๗๕๕/๒๕๖๐

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ถนนอุทองใน เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
กราบเรียน ประธานสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้น จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๙/๒๕๕๘ วันอังคารที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองนั้น ซึ่งกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก จิตติวิจน์ กำลังเอก	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายสุชน ขาสีเครือ	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๙. นายคำคุณ สิริสมาน	กรรมการ
๑๐. พลตำรวจโท ตรีทศ รณฤทธิ์วิชัย	กรรมการ
๑๑. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมการ
๑๒. นายนิกร จำนง	กรรมการ
๑๓. พลโท วรวิทย์ บุญญะสิทธิ์	กรรมการ
๑๔. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมการ
๑๕. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมการ (ลาออก)
๑๖. นายสมพงษ์ สระกวี	กรรมการ
๑๗. นายอรุณ จิรชวาลา	กรรมการ
๑๘. พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย	กรรมการ (ถึงแก่อนิจกรรม)
๑๙. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๐. นางนรรรัตน์ พิมเสน	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

และในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๘ เมื่อวันอังคารที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมเห็นชอบให้ตั้ง นายดำรงค์ พิเดช เป็นกรรมการ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

/อนึ่ง บุคคล...

อนึ่ง บุคคลลำดับที่ ๑๕ นายวิทยา แก้วภราดัย พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๙๑ (๓) และบุคคลลำดับที่ ๑๘ พันตรี อาณันย์ วัชรโรทัย พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๙๑ (๒)

บัดนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้พิจารณาศึกษาเรื่อง “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง และตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม คน” เสร็จเรียบร้อยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความปรองดอง (ป.ย.ป.) คณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) เสรี สุวรรณภานนท์

(นายเสรี สุวรรณภานนท์)

ประธานกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ด้านการเมือง

สำนักกรรมการ ๒

กลุ่มงานคณะกรรมการพัฒนาการเมืองฯ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๐ - ๔๑

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๖๔๒

สำเนาถูกต้อง

ว่าที่ร้อยตำรวจตรี

(อาพิชิต์ สุขะนันท์)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๒

อภิสราร่าง
ตรีทิพยนิภา/พิมพ์
ปรียาภรณ์/ตรวจ

สารบัญ
รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.
เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง และตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญ
และเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม คน”

	หน้า
๑. ความเป็นมา	๑
๒. สรุปความเป็นมาการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	๓
๒.๑ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีมติเห็นชอบรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง	๓
๒.๒ คณะกรรมการประสานงานรวม ๓ ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) พิจารณารายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย”	๓
๒.๓ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศกำหนดให้เรื่องการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน”	๔
๒.๔ การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง	๕
๓. วิธีพิจารณาศึกษาและจัดทำร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง	๕
๔. กรอบแนวคิดการพิจารณาศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง	๖
๔.๑ การให้มีกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	๖
๔.๒ การให้มีแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นแผนหลักในการดำเนินการ	๗
๔.๓ การกำหนดกลไก มาตรการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง	๘
๔.๔ การกำหนดหน่วยงานสนับสนุนและรองรับภารกิจคณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยและการขับเคลื่อนแผนแม่บท	๙
๔.๕ การกำหนดกองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	๑๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๕. เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมาย ว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย	๑๐
๖. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.	๑๑
๗. ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.	๑๘

รายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
เรื่อง “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง
ในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.
เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง และตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญ
และเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม คน”

๑. ความเป็นมา

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง และตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม คน”

ทั้งนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีมติตั้งขึ้นตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ โดยให้กรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายเสรี สุวรรณภานนท์	ประธานกรรมการ
๒. นายกษิต ภิรมย์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก จิตติวัจน์ กำลังเอก	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสังคีต พิริยะรังสรรค์	รองประธานกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชัย ชิดชอบ	ที่ปรึกษากรรมการ
๖. นายสุชน ชาลีเครือ	ที่ปรึกษากรรมการ
๗. นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	โฆษกกรรมการ
๘. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกกรรมการ
๙. นายคำคุณ สิทธิสมาน	กรรมการ
๑๐. นายดำรงค์ พิเดช	กรรมการ
๑๑. พลตำรวจโท ตรีนทศ รณฤทธิวิชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก ธวัชชัย สมุทรสาคร	กรรมการ
๑๓. นายนิกร จำนง	กรรมการ
๑๔. พลโท วรार्ห บัญญะสิทธิ์	กรรมการ
๑๕. พลเอก วิเชียร ศิริสุนทร	กรรมการ
๑๖. นายวิทยา แก้วภราดัย	กรรมการ (ลาออก)
๑๗. นายสมพงษ์ สระกวี	กรรมการ
๑๘. นายอรุณ จิรชวาลา	กรรมการ
๑๙. พันตรี อาณันย์ วิชโรทัย	กรรมการ (ถึงแก่อนิจกรรม)
๒๐. นายวรรณธรรม กาญจนสุวรรณ	เลขานุการกรรมการ
๒๑. นางนรรัตน์ พิมเสน	ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการ

อนึ่ง บุคคลลำดับที่ ๑๖ นายวิทยา แก้วภราดัย พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๙๑ (๓) และบุคคลลำดับที่ ๑๙ พันตรี อาณันย์ วัชรวิทย์ พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๙๑ (๒)

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้ดำเนินงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๗๓ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทางแผนการปฏิรูป วิธีการปฏิรูป พร้อมกำหนดเวลาปฏิรูป และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองให้สัมฤทธิ์ผล รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่สภามอบหมาย และให้คณะกรรมการต้องเสนอแผนการปฏิรูปต่อสภาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ประธานสภากำหนด และเมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินกิจการ พิจารณา หรือศึกษาเรื่องใด ๆ หรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้ว จะต้องรายงานต่อสภาเพื่อให้ความเห็นชอบ ตามข้อ ๗๓ ประกอบข้อ ๘๗

ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ดังกล่าว คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งที่ประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีมติเห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ ในการพิจารณาจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้คำนึงถึงภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่จะต้องดำเนินการ สืบต่อจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยคำนึงถึงความสำคัญเร่งด่วนและความสัมฤทธิ์ผลของการปฏิรูปในระยะเวลาที่เหลืออยู่

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ประกอบด้วยประเด็นการปฏิรูปการเมืองที่สำคัญ จำนวน ๖ เรื่อง ดังนี้

- (๑) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (๒) ระบบพรรคการเมือง
- (๓) การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม
- (๔) การกำกับควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
- (๕) การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- (๖) การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและสร้างความปรองดอง

การดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองดังกล่าว คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้จัดทำรายงานการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ระบบพรรคการเมือง การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม การควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้มีมติเห็นชอบรายงานของคณะกรรมการดังกล่าว และได้เสนอรายงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้พิจารณาจัดลำดับความสำคัญวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วนเสนอต่อรัฐบาล ซึ่งได้พิจารณากำหนดให้เรื่องการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เป็นวาระการปฏิรูปที่สำคัญ

และเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน” โดยกำหนดประเด็นปฏิรูปและสาระสำคัญ รวมทั้งกำหนด การขับเคลื่อนการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

(๑) ดำเนินการร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.

(๒) มีมาตรการทางบริหาร กำหนดให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นวาระแห่งชาติ และให้รัฐสนับสนุนการดำเนินการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ตามข้อเสนอแนะตามแผนประเด็นการปฏิรูป

เพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเกิดผลสำเร็จ และเป็นไปตามแผนของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน” เรื่อง “การปฏิรูปการเสริมสร้าง วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จึงจัดทำร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เพื่อให้ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณา ดังนี้

๒. สรุปความเป็นมาการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๒.๑ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีมติเห็นชอบรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรม ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นหนึ่งในแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง โดยเมื่อวันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมืองได้อาศัยอำนาจตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๘๑ มีมติตั้งคณะ อนุกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อทำหน้าที่ พิจารณาศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแนวทางและข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย และให้รายงานผลการพิจารณาศึกษาให้คณะกรรมาธิการรับทราบ และเมื่อคณะกรรมาธิการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้พิจารณารายงานผลการศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการชุดดังกล่าว คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้จัดทำรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรม ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” เสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งสภาขับเคลื่อนการปฏิรูป ประเทศได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบรายงานเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และได้ส่งรายงานให้แก่ คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการต่อไป

๒.๒ คณะกรรมการประสานงานรวม ๓ ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) พิจารณารายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย”

ในการประชุมครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๙ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการประสานงานรวม ๓ ฝ่าย (คณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ) ได้ประชุมพิจารณารายงาน เรื่อง การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง และได้กราบเรียนนายกรัฐมนตรี และนำเรียนรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เพื่อทราบ

๒.๓ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศกำหนดให้ เรื่อง การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย เป็นวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน”

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้จัดลำดับความสำคัญวาระการปฏิรูปเสนอต่อรัฐบาล โดยกำหนดให้ เรื่อง การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) กลุ่ม “คน” โดยได้กำหนดประเด็นการปฏิรูปและสาระสำคัญ และการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ที่จะต้องดำเนินการภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ไว้ดังนี้

ประเด็นการปฏิรูปและสาระสำคัญโดยย่อ

- (๑) ให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นวาระแห่งชาติ
 - (๒) ดำเนินการตามรายงานการปฏิรูป เรื่อง การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (ตามแผนแม่บท)
 - (๓) พัฒนาประชาชน ตั้งแต่ระดับเยาวชนและประชาชนทั่วไป
 - (๓.๑) การให้มีโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทางการเมือง
 - (๓.๒) ให้มีหลักสูตรการศึกษาในการให้ความรู้เพื่อสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองทุกระดับการศึกษา
 - (๓.๓) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยให้มีการเรียนรู้และสร้างประสบการณ์การเมืองในทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งทุกระดับ
 - (๓.๔) ให้มีการจัดเวทีการให้ความรู้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง
 - (๔) พัฒนานักการเมือง
 - (๔.๑) ให้มีหลักสูตรการศึกษา อบรม การเรียนรู้สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ
 - (๔.๒) มีมาตรการกำหนดคุณธรรม จริยธรรม ให้เป็นนักการเมืองที่ดี
 - (๔.๓) ให้มีบทลงโทษทางกฎหมายที่เข้มข้นกับนักการเมืองที่ทุจริตการเลือกตั้งและทุจริตคอร์รัปชัน
 - (๕) ให้มีสำนักงานหรือหน่วยงานกลางและมีคณะกรรมการในการรับผิดชอบการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการพัฒนาการเมืองอย่างยั่งยืน
 - (๖) ให้มีการปฏิรูปกฎหมาย
 - (๖.๑) ปรับปรุงกฎหมายให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น
 - (๖.๒) ร่างกฎหมายใหม่เพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
 - (๗) ให้รัฐมีหน้าที่ในการสนับสนุนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง เช่น
 - (๗.๑) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การเป็นนักการเมืองที่ดี
 - (๗.๒) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเกิดความรู้ ความเข้าใจและความรับผิดชอบในทางการเมืองร่วมกัน
 - (๗.๓) จัดงบประมาณสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบยั่งยืน
- การขับเคลื่อนการปฏิรูป ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้**
- (๑) ดำเนินการร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.
 - (๒) มีมาตรการทางบริหาร กำหนดให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นวาระแห่งชาติ และให้รัฐสนับสนุนการดำเนินการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยในข้อเสนอแนะตามแผนประเด็นการปฏิรูป

๒.๔ การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

ภายหลังที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้มีมติเห็นชอบรายงาน เรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้ยกเลิกคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และในคราวประชุมวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้อาศัยอำนาจตามข้อบังคับสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๘๑ ตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนว่าด้วยแผนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง เพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนแผนแม่บทการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าวได้ดำเนินงานจัดประชุมพิจารณาศึกษา จัดทำโครงการนำร่อง จัดทำหลักสูตรนำร่อง และดำเนินงานด้านอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนให้เป็นไปตามแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้รายงานแนวทางการขับเคลื่อนวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) กลุ่ม “คน” เรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินโครงการนำร่อง เสนอแนะแนวทางการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งความคืบหน้าการดำเนินการร่างกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทซึ่งอยู่ในระหว่างการดำเนินการพิจารณาศึกษา และหากดำเนินการแล้วเสร็จจะเสนอต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศพิจารณาต่อไป

๓. วิธีพิจารณาศึกษาและจัดทำร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

๓.๑ ในคราวประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะทำงานพิจารณาและจัดทำร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ซึ่งคณะทำงานฯ ชุดดังกล่าวได้มีการประชุมกำหนดกรอบแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติ ศึกษากลไกและมาตรการที่จำเป็นในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง และศึกษาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๓.๒ การพิจารณาศึกษาข้อมูลทางวิชาการและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น

(๑) รายงาน เรื่อง การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

(๒) เอกสารการจัดลำดับความสำคัญวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน ๒๗ วาระ และโรดแมป (Road Map) การขับเคลื่อนวาระการปฏิรูปประเทศของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ประเด็น การปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

(๓) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา กฎหมายว่าด้วยสถาบันพระปกเกล้า กฎหมายว่าด้วยสภาพพัฒนาการเมือง

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. รวมทั้งศึกษาอำนาจหน้าที่และ การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันพระปกเกล้า สภาพัฒนาการเมือง คณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๔) ความเห็นของคณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ต่อข้อเสนอแนะ เพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

(๕) แบบการร่างกฎหมาย การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย และงานวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย การสร้างสำนึกความเป็นพลเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชน

๔. กรอบแนวคิดการพิจารณาศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

๔.๑ การให้มีกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

รายงาน เรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เป็นแผนแม่บทหลักในการดำเนินงานขับเคลื่อนการปฏิรูป การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วยแผนหลัก ๔ แผน ได้แก่ แผนหลักที่ ๑ แผนการให้การศึกษาเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ยั่งยืน แผนหลักที่ ๒ การสร้างนักการเมืองที่ดีและ การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเพื่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ยั่งยืน แผนหลักที่ ๓ การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่ยั่งยืน และแผนหลักที่ ๔ การบริหารการขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดวัฒนธรรม ทางการเมืองที่ยั่งยืน นอกจากนี้ แผนแม่บทยังมีข้อเสนอแนะให้มีการตรากฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรม ทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งให้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสภาพัฒนาการเมือง เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรองรับภารกิจการขับเคลื่อนแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ขึ้น เพื่อดำเนินการปรับปรุงกฎหมายของสภา พัฒนาการเมือง คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจึงได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมเป็นอนุกรรมการ ชุดดังกล่าว เพื่อทำหน้าที่พิจารณาปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรม ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อย่างไรก็ตาม การดำเนินการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสภาพัฒนาการเมือง ของคณะอนุกรรมการดังกล่าวยังไม่แล้วเสร็จ และระหว่างนั้นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่ง ที่ ๗๑/๒๕๕๙ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ยกเว้นหมวด ๓ สำนักงานสภาพัฒนา การเมือง และหมวด ๔ กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง จึงทำให้ภารกิจดำเนินงานเพื่อปรับปรุงกฎหมาย ว่าด้วยสภาพัฒนาการเมืองต้องหยุดลง

คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองพิจารณาเห็นว่า การให้สภาพัฒนา การเมืองเป็นหน่วยงานทำหน้าที่รองรับภารกิจการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยไม่อาจบรรลุผลสำเร็จได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ถูกยกเลิกไป ด้วยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ สำนักงานและบุคลากรของสภาพัฒนาการเมืองได้ไปอยู่ในการกำกับ ดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี และบุคลากรบางส่วนได้ปฏิบัติหน้าที่รองรับภารกิจของรัฐบาลแล้ว คณะกรรมการ

ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจึงได้พิจารณาทบทวนหน่วยงานที่จะทำหน้าที่รองรับการขับเคลื่อนแผนแม่บท และเห็นว่า การดำเนินงานเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและต้องมีหน่วยงานและองค์กรอื่น ๆ ร่วมขับเคลื่อนจึงจะประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้เสนอแนะให้รัฐบาลกำหนดเรื่องดังกล่าวเป็นวาระแห่งชาติ และเสนอแนะให้มีการตรากฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งเสนอให้เรื่องการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่รัฐจะต้องดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้น เพื่อให้มีกลไกรองรับการดำเนินงานอย่างมีระบบและเป็นรูปธรรม คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจึงได้พิจารณาศึกษาแนวทางการตรากฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อกำหนดกลไกมาตรการดำเนินงาน กำหนดให้มีสถาบันการศึกษาทางการเมืองในหน่วยงานของฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อเป็นศูนย์ฝึกอบรมและให้การศึกษาเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งบูรณาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดหน่วยงานที่จะทำหน้าที่รองรับภารกิจการขับเคลื่อนแผนแม่บทให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทและให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องและมีทิศทางเดียวกัน

การพิจารณาศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี และสอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) กลุ่ม “คน” ที่กำหนดให้ เรื่อง การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย จะต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเพื่อพิจารณา

๔.๒ การให้มีแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นแผนหลักในการดำเนินการ

การดำเนินงานเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยจะบรรลุผลสำเร็จได้จำเป็นต้องมีแผนแม่บทเป็นแผนหลักในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและรวดเร็วในการดำเนินงานจัดทำแผนแม่บท คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองจึงเห็นว่าร่างกฎหมายการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ควรมีบทบัญญัติให้นำแนวทางตามรายงาน เรื่อง การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง มาใช้ประกอบการดำเนินการจัดทำแผนแม่บท และในการดำเนินงานใด ๆ ให้คำนึงถึงการสานต่อโครงการกิจกรรม หรือภารกิจการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง และเพื่อให้แผนแม่บทสามารถดำเนินงานได้สอดคล้องกับเหตุการณ์และปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างขั้นตอนการปฏิบัติการขับเคลื่อนแผนแม่บท จึงควรให้สามารถแก้ไขปรับปรุงแผนแม่บทได้ เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้สัมฤทธิ์ผล

๔.๓ การกำหนดกลไก มาตรการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง

การพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้คำนึงถึงความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยนำแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย แผนหลักที่ ๑ - ๔ เป็นแนวทางในการร่างเนื้อหาของกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองมีกรอบแนวคิดในการร่างบทบัญญัติเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทในแต่ละด้าน ดังนี้

(๑) การขับเคลื่อนแผนแม่บท ตามแผนหลักที่ ๑ การให้การศึกษา

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้พิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๘ ที่กำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงลดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดบรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน และพิจารณามาตรา ๒๕๘ ก. (๑) ที่กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองอย่างน้อยให้เกิดผลให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด และได้พิจารณาแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาสร้างประชาชนวัฒนธรรมประชาธิปไตย ในหลายระดับ ครอบคลุมประชาชนในทุกกลุ่มวัย กลุ่มอาชีพ ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ และกำหนดให้มีการสร้างวิทยากรวัฒนธรรมประชาธิปไตยเพื่อเป็นวิทยากรต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้และกระบวนการเสริมสร้างประชาชนให้มีวัฒนธรรมประชาธิปไตยในแต่ละหลักสูตร และจัดโครงการให้วิทยากรลงพื้นที่ให้ความรู้วัฒนธรรมประชาธิปไตยตามหลักสูตรต่าง ๆ โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่จะนำมาสร้างวิทยากร ได้แก่ ข้าราชการ อาจารย์มหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน พระภิกษุ ผู้นำศาสนา สมาชิกสมาคม ชมรม เอ็นจีโอ และประชาชนทั่วไป และกำหนดให้ขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวไปยังพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยให้มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาของแต่ละจังหวัดทำหน้าที่ดำเนินการ สนับสนุน หรืออำนวยความสะดวกในการดำเนินการ

(๒) การขับเคลื่อนแผนแม่บท ตามแผนหลักที่ ๒ การสร้างนักรการเมืองที่ดีและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

คณะกรรมาธิการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้พิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ ก. (๔) ที่กำหนดให้การดำเนินการปฏิรูปการเมืองอย่างน้อยให้เกิดผลให้มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน และได้พิจารณาแผนแม่บทที่กำหนดให้มีแผนการสร้างนักรการเมืองที่ดีและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยแบ่งออกเป็น ๒ แผน ได้แก่ (๑) แผนการสร้างนักรการเมืองที่ดี ได้แก่ จัดให้มีโครงการหลักสูตรอบรมเพื่อสร้างนักรการเมืองที่ดี และ (๒) แผนการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ จัดให้มีโครงการกำหนดมาตรฐานระดับคุณธรรมของนักรการเมือง และโครงการเสวนาประชาชน โครงการจัดตั้งสภาพลเมือง เป็นต้น ทั้งนี้ โครงการ

จัดฝึกอบรมเพื่อสร้างนักการเมืองที่ดีนั้น คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองเห็นว่าสถาบันพระปกเกล้าและคณะกรรมการการเลือกตั้งควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเสริมสร้างนักการเมืองที่ดี

(๓) การขับเคลื่อนแผนแม่บท ตามแผนหลักที่ ๓ การประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

การประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืน สามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ในรูปแบบของวิทยากรถ่ายทอดความรู้ หนังสือ เอกสาร รายการโทรทัศน์ นิทาน ละครโทรทัศน์ ละครเวที ภาพยนตร์ เกมส์ อย่างไรก็ตาม การประชาสัมพันธ์ที่จะสามารถก่อให้เกิดผลในการปรับเปลี่ยนทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมของประชาชนจนเกิดเป็นวัฒนธรรมได้ จำเป็นต้องทำอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทุกช่องทางและมีรูปแบบการประชาสัมพันธ์หลายรูปแบบ เพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจของประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยและกลุ่มอาชีพ ซึ่งมักจะมีความสนใจที่แตกต่างกันและรับสื่อผ่านช่องทางสื่อสารที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์สำเร็จผลได้ การขับเคลื่อนแผนการประชาสัมพันธ์จึงต้องทำด้วยวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มประชาชนที่หลากหลายและมีความสนใจทางการเมืองที่แตกต่างกัน การดำเนินงานจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานด้านสื่อมวลชนทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน และรัฐควรจัดสรรเวลาในการประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง

(๔) การกำหนดกลไกการบริหารเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต้องมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินการหลายหน่วยงาน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานมีนโยบายการกำกับดูแลและกลไกการบริหารเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างบูรณาการซึ่งจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการ คณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาศึกษา ให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานแก่คณะกรรมการ กำกับดูแลการดำเนินงานตามแผนแม่บทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ความเห็นชอบ วางระเบียบ ประกาศในเรื่องสำคัญ เพื่อดำเนินงานตามแผนแม่บทให้สัมฤทธิ์ผล

๔.๔ การกำหนดหน่วยงานสนับสนุนและรองรับภารกิจคณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยและการขับเคลื่อนแผนแม่บท

การกำหนดหน่วยงานที่จะทำหน้าที่รองรับภารกิจการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองได้คำนึงถึงความจำเป็นและผลกระทบต่อบุคคลแผ่นดิน จึงได้กำหนดให้หน่วยงานรองรับภารกิจการขับเคลื่อนแผนแม่บทเป็นส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งเป็นอำนาจสำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีอำนาจหน้าที่ พันธกิจ และมีความพร้อมในเรื่องบุคลากรและประสบการณ์ในการดำเนินงานจัดกิจกรรมโครงการเผยแพร่ประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนอยู่หลายโครงการ ทั้งนี้ ให้รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามภารกิจดังกล่าวให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอย่างเพียงพอ

๔.๕ การกำหนดกองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

แผนแม่บทได้กำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทมีความต่อเนื่อง เนื่องจากการจะสร้างค่านิยมที่พึงประสงค์ร่วมกันของคนในชาติ จำเป็นต้องมีกองทุนเพื่อการดำเนินงานเรื่องดังกล่าว โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง มีความเห็นให้ออกกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาเป็นของกองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๕. เหตุผลและความจำเป็นในการตรากฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ด้วยสภาพปัญหาการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยที่มีความขัดแย้งทางการเมืองจนเกิดความรุนแรงขึ้นหลายครั้ง และเหตุการณ์ได้วนเวียนในลักษณะนี้มาอย่างยาวนานตลอดช่วงระยะเวลาการเป็นประเทศประชาธิปไตยของไทย โดยเฉพาะปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในห้วงกว่าสิบปีที่ผ่านมา นับเป็นความขัดแย้งทางการเมืองที่ยาวนาน และมีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในความขัดแย้งจำนวนมาก ประชาชนมีความคิดเห็นทางการเมืองแตกแยกเป็นฝักฝ่ายและไม่เป็นมิตรต่อกัน โดยต่างฝ่ายต่างกล่าวอ้างความชอบธรรมในอำนาจปกครองที่แตกต่างกันซึ่งเกิดจากการมีความเชื่อ ทศนคติ และความเข้าใจในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่แตกต่างกัน การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม นักการเมืองขาดคุณธรรมและจริยธรรม และไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้แทนของประชาชน มีปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ พรรคการเมืองถูกรอบงำจากนายทุน

สภาพปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวได้นำไปสู่ความไร้เสถียรภาพทางการเมือง ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ และแม้จะมีการใช้มาตรการบังคับลงโทษทางกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการเมืองดังกล่าว แต่ปัญหาก็มิได้ทุเลาเบาบางลง เนื่องจากประชาชนในประเทศยังมีความรู้ความเข้าใจในหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ไม่ถูกต้อง ไม่ตรงกัน และยังมี ความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมแบบดั้งเดิม ซึ่งเกิดจากกระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมของสังคมที่ปลูกฝังมาอย่างยาวนาน เช่น มีวัฒนธรรมในการพึ่งพาอำนาจ ระบบอุปถัมภ์ มีทัศนคติยอมรับการทุจริตและการซื้อสิทธิขายเสียง มีทัศนคติเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์สาธารณะ ไม่สนใจกิจกรรมทางการเมือง เป็นต้น ความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมดังกล่าวนับเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตย ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาการเมืองและการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศมีความมั่นคงและยั่งยืน อันจะนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาทางการเมืองและปัญหาของประเทศในด้านอื่น ๆ รัฐจึงจำเป็นต้องเร่งเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน โดยส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสำนึกความเป็นพลเมือง มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การตัดสินใจทางการเมือง และกิจกรรมทางการเมือง รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน ใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด ตลอดจนจนเสริมสร้างให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐและแนวทางการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๘ และมาตรา ๒๕๕ ก.

การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยดังกล่าวข้างต้น เป็นการเตรียมและพัฒนาคณะซึ่งถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของชาติ ให้มีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาของประเทศและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามแนวทางการพัฒนาประเทศไทย ๔.๐ (Thailand 4.0) ซึ่งรัฐจะต้องวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาวและดำเนินการปฏิรูปประเทศในทุกด้าน และสอดคล้องกับโมเดลการพัฒนาคนไทยไปสู่ “คนไทย ๔.๐ ในศตวรรษที่ ๒๑” ซึ่งต้องปฏิรูปคนไทยให้เป็นผู้มีปัญญาเฉียบแหลม มีทักษะที่เห็นผล มีสุขภาพที่แข็งแรง และมีจิตใจที่งดงาม เป็นคนไทยที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย โดยมีกรอบความคิดที่เป็นสากล เปลี่ยนแปลงคนไทยที่เน้นประโยชน์ส่วนตนไปเป็นคนที่มีจิตสาธารณะเกื้อกูล แบ่งปัน และรับผิดชอบต่อส่วนรวม แต่การจะพัฒนาคนไทยให้มีคุณสมบัติดังกล่าวได้นั้น ทุกภาคส่วนของสังคมต้องร่วมกันบ่มเพาะ ปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติที่ดีงามตามหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานพัฒนาและเสริมสร้างคนไทยให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องของสถานศึกษาที่ให้การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการดำเนินงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและการพัฒนาการเมืองของหน่วยงานต่าง ๆ ยังมีลักษณะ “ต่างคนต่างทำ” และยังมีประชาชนจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงการศึกษา ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และไม่มีองค์ความรู้ทางด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องเพียงพอ ซึ่งเป็นช่องทางให้นักการเมืองที่ไม่ดีใช้เป็นเส้นทางเข้าสู่การดำรงตำแหน่งทางการเมืองและหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้อง ดังนั้น เพื่อสลายปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวและให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเกิดผลสัมฤทธิ์ รัฐจึงจำเป็นต้องมีกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อบูรณาการการดำเนินงานของทุกภาคส่วนให้มีทิศทางการทำงานที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนคนไทยโดยการให้การศึกษาเรียนรู้อย่างมีกระบวนการ เพื่อบ่มเพาะ ปลูกฝังจิตใจคนไทยให้มีความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติที่ดี อยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสันติสุข ถ้ายทอดกันจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งจนเกิดวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่ดีงามขึ้นในสังคมไทย โดยกฎหมายดังกล่าวจะวางแนวทางและกลไกการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน มีการจัดทำหลักสูตรให้การศึกษาเรียนรู้แก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ดีงามและถูกต้อง มีกระบวนการสร้างนักการเมืองที่ดี และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ทัวถึง และมีความเหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยและกลุ่มอาชีพ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน

๖. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. มี ๔๔ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๖.๑ ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๔)

ให้ประธานรัฐสภา รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่ง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔)

๖.๒ ให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นวาระแห่งชาติ (ร่างมาตรา ๕)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นวาระแห่งชาติ และเป็นส่วนหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ (ร่างมาตรา ๕)

๖.๓ วัตถุประสงค์ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ร่างมาตรา ๖)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสำนึกความเป็นพลเมือง มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ โดยให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ร่วมมือกันในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างกว้างขวาง ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และกิจกรรมทางการเมืองร่วมกัน รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน ใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด ตลอดจนเสริมสร้างให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

๖.๔ แผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นแผนหลักในการดำเนินงาน (ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้มีแผนแม่บทเป็นแผนหลักในการดำเนินการ โดยกำหนดให้แผนแม่บทอย่างน้อยต้องมีหลักสูตรการศึกษาเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และการดำเนินการในเรื่องสำคัญอื่น ๆ เช่น การสร้างนักการเมืองที่ดี การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองและการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ดีและยั่งยืน เป็นต้น (ร่างมาตรา ๗)

คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีหน้าที่จัดทำแผนแม่บทและรายงานรายละเอียดของแผนแม่บทและแผนงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะรัฐมนตรี และมีหน้าที่จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนแม่บททุกปี โดยหากคณะกรรมการเห็นว่ามีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมแผนแม่บท หรือแผนงานการขับเคลื่อนแผนแม่บท เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ให้จัดทำเป็นประกาศคณะกรรมการ และรายงานให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ และให้การจัดทำแผนแม่บทนี้เมื่อนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ (ร่างมาตรา ๘)

๖.๕ การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ร่างมาตรา ๙ – ร่างมาตรา ๑๘)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

(๑) กำหนดให้การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยบรรลุผลสำเร็จ โดยคำนึงถึงการเสริมสร้างให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งและมีวัฒนธรรมที่ดีงาม การเสริมสร้างให้โรงเรียน มหาวิทยาลัย และสถานศึกษาทุกแห่งมุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมที่ดีงาม มีระเบียบวินัย มีความเสียสละ มีน้ำใจ และมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ข้อเท็จจริง รวมทั้งมีความเข้าใจในหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสันติสุข และการเสริมสร้างให้บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และประชาชนทั่วไปมีวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่ดีงาม มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และปฏิบัติหน้าที่หรือการงานของตนด้วยความขยันหมั่นเพียร ศึกษาเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และการจัดทำนโยบายสาธารณะ และแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ (ร่างมาตรา ๙)

(๒) ให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศที่กำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปด้านการเมือง เรื่องการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ดำเนินการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแผนแม่บท และมีแผนการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ชัดเจน อย่างมีลำดับและมีขั้นตอน (ร่างมาตรา ๑๐)

(๓) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่วนราชการในรัฐสภา จัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นหน่วยงานรองรับภารกิจของคณะกรรมการและการขับเคลื่อนตามแผนแม่บท และให้มีสถาบันการศึกษาทางการเมืองในรัฐสภาเพื่อเป็นศูนย์การศึกษา ฝึกอบรม ให้ความรู้แก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการรัฐสภา ฝ่ายการเมือง ข้าราชการรัฐสภาสามัญ บุคคลในวงงานรัฐสภา บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน สถานศึกษา และองค์กรอื่น ๆ รวมทั้งประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาที่ถูกต้อง มีความเข้าใจในบทบาท อำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ ในการตรากฎหมายและการทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจฝ่ายบริหารและอำนาจฝ่ายตุลาการ ไม่ใช้อำนาจไปในทางใช้เสียงมติในสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาข้างมากโดยขาดคุณธรรมจริยธรรมหรือธรรมาภิบาล การปฏิบัติตนตามมาตรฐานทางจริยธรรม หรือให้ความรู้ในเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ร่างมาตรา ๑๑)

(๔) ให้คณะกรรมการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการให้การศึกษา เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่มวัย กลุ่มอาชีพ และมีหลักสูตรสำหรับการศึกษาในระบบ และหลักสูตรสำหรับศึกษานอกระบบ หรือหลักสูตรอื่นใด ตามที่แผนแม่บทกำหนด โดยการจัดทำหลักสูตรดังกล่าว ให้คำนึงถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ

ประชาธิปไตยที่ถูกต้องและยั่งยืน โดยใช้รูปแบบกระบวนการ เน้นการสร้างวินัยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ และมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็น มีกระบวนการถ่ายทอดที่สอดคล้องกับอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ พื้นฐานความรู้และสังคมของกลุ่มเป้าหมาย โดยต้องกำหนดคุณสมบัติหรือระดับอายุของผู้เรียน รวมทั้งระบุหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างชัดเจน และเมื่อคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรตามวรรคหนึ่งแล้วเสร็จ ให้กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงาน หรือองค์กรที่รับผิดชอบตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร ดำเนินการบรรจุหลักสูตรไว้ในระบบการเรียน การสอน หรือการฝึกอบรมของสถานศึกษา สถาบัน หรือองค์กรอื่นใดที่อยู่ในสังกัดของตน (ร่างมาตรา ๑๒)

(๕) ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำหลักสูตรและฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อสร้างวิทยากรเพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากรต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้ และกระบวนการการเสริมสร้างประชาชนให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้แก่ครู คณาจารย์ หรือผู้สอนของสถานศึกษา สถาบัน หรือองค์กรอื่นใดที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ให้การศึกษาและความรู้ตามหลักสูตร และจัดให้วิทยากรลงพื้นที่เพื่อถ่ายทอดความรู้และกระบวนการให้ความรู้ตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตร ตามที่แผนแม่บทกำหนด และให้มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาที่ตั้งอยู่ในแต่ละจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ สนับสนุน หรืออำนวยความสะดวกในการดำเนินการลงพื้นที่ ให้ความรู้ของวิทยากร (ร่างมาตรา ๑๓)

(๖) ให้สถาบันพระปกเกล้าทำหน้าที่สนับสนุนงานของรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา และเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อสร้างนักรการเมืองที่ดี โดยจัดให้การศึกษา ฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้แก่ผู้ประสงค์สมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ ผู้บริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง และประชาชนผู้สนใจ เพื่อสร้างนักรการเมืองที่ดีเป็นที่พึงประสงค์ของประชาชน โดยการให้การศึกษาดังกล่าวควรทำอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การดำเนินงานให้การศึกษาดังกล่าวให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้สถาบันพระปกเกล้าดำเนินการอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตลอดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ห้ามมิให้มีกรรมการในองค์กรอิสระทุกองค์กรและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าร่วมศึกษาในหลักสูตรเดียวกัน (ร่างมาตรา ๑๔)

(๗) ให้คณะกรรมการร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันพระปกเกล้า กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อเสริมสร้างให้การศึกษา ให้การเรียนรู้ ปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ และให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การต่อต้านการทุจริต และประพฤตินิยมชอบ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การตัดสินใจทางการเมือง และการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง (ร่างมาตรา ๑๕)

(๘) ให้คณะกรรมการร่วมกับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมวลชนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทด้านการประชาสัมพันธ์ ตามที่แผนแม่บทกำหนด ทั้งนี้ การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

โดยคำนึงถึงความสนใจของประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยและกลุ่มอาชีพ และความสนใจทางการเมืองของประชาชน (ร่างมาตรา ๑๖)

(๙) ให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จัดสรรเวลากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่อยู่ในกำกับดูแลเพื่อเผยแพร่การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง (ร่างมาตรา ๑๗)

(๑๐) ให้คณะกรรมการร่วมดำเนินการหรือให้การสนับสนุนหน่วยงาน องค์กร หรือสมาคม ด้านสื่อสารมวลชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการทำความตกลงร่วมกันและจัดฝึกอบรมบุคลากร ด้านสื่อสารมวลชนทุกแขนงให้ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้อง เที่ยงตรง และมีประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีสำนึกความรับผิดชอบ ถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน (ร่างมาตรา ๑๘)

๖.๖ คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ร่างมาตรา ๑๙ – ร่างมาตรา ๓๑)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” จำนวนสิบแปดคน ประกอบด้วย (ร่างมาตรา ๑๙)

(๑) ประธานรัฐสภาเป็นประธานกรรมการ

(๒) รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสิบสี่คนซึ่งกรรมการตาม (๑) (๒) (๓) พิจารณาแต่งตั้ง โดยให้คัดเลือกจาก

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา รัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้าน ในสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญอื่น จำนวนสี่คน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัย หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรอิสระ หรือองค์กรทางวิชาการอื่น จำนวนสี่คน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานด้านการสื่อสารมวลชน หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งนายกสมาคมวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน จำนวนสามคน

บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ หรือผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการพัฒนาการเมือง การพัฒนาประชาธิปไตย การสร้างสำนึกความเป็นพลเมือง หรือการสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย จำนวนสามคน

(๕) ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นกรรมการ และเลขาธิการกรรมการ

คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีอำนาจหน้าที่ จัดทำแผนแม่บท กำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท กำกับดูแล วางนโยบายการดำเนินงาน ขับเคลื่อนแผนแม่บท กำกับดูแล โครงการ กิจกรรม และการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนแม่บท ปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมแผนแม่บทและแผนงานขับเคลื่อนแผนแม่บท ให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ การศึกษาวิจัย หลักสูตร หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท ให้ความเห็นชอบข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ วางข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ

ในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท ตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการที่ปรึกษา กำกับดูแล และให้ความเห็นชอบระเบียบหรือประกาศเพื่อการบริหารกองทุน ตลอดจนติดตามและประเมินผลการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และให้คณะกรรมการรายงานผลการดำเนินงานการสร้างวัฒนธรรมการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะรัฐมนตรีและที่ประชุมรัฐสภาทราบทุกปี (ร่างมาตรา ๒๕ ร่างมาตรา ๒๗ ร่างมาตรา ๒๘ และร่างมาตรา ๓๐)

๖.๗ สำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ร่างมาตรา ๓๒ – ร่างมาตรา ๓๔)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้มีสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไป งานธุรการ และงานวิชาการเพื่อสนับสนุนและรองรับภารกิจของคณะกรรมการ การขับเคลื่อนแผนแม่บท และการจัดตั้งสถาบันการศึกษาทางการเมือง ในหน่วยงานของรัฐสภา ดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทและสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทของคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นศูนย์กลางการประสานงานเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บท ให้การศึกษา การฝึกอบรม ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการเพื่อการศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้แก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ข้าราชการรัฐสภาสามัญ บุคคลในวงงานรัฐสภา บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน สถานศึกษา และประชาชนทั่วไปจัดทำสื่อ โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สิทธิและเสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สำนักความเป็นพลเมือง หรือเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย หรือสนับสนุนการวิจัย เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินผล และเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บริหารกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ รายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะกรรมการ และปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย หรือตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกำหนด (ร่างมาตรา ๓๒ และร่างมาตรา ๓๓)

ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรเงินอุดหนุนให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามแผนแม่บท และการปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเงินอุดหนุนดังกล่าวจะนำไปใช้เพื่อกิจการอื่นอันมิใช่กิจการภายใต้การดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้มิได้ (ร่างมาตรา ๓๔)

๖.๘ กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (ร่างมาตรา ๓๕ – ร่างมาตรา ๓๘)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เรียกว่า “กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานของสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และการขับเคลื่อนแผนแม่บทตามพระราชบัญญัตินี้ โดยหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินกองทุน การบริหารกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

กองทุนประกอบด้วย เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณแผ่นดิน เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาคหรือมีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน เงินที่ผู้เสียภาษีแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ระบุให้กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยอธิบดีกรมสรรพากร เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุนดอกผลหรือรายได้อื่น (ร่างมาตรา ๓๕)

รายได้ที่เกิดจากกองทุนให้นำส่งเข้ากองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และบรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่กองทุนได้มา ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทรัพย์สินในกองทุน ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องทรัพย์สินในกองทุนมิได้ (ร่างมาตรา ๓๖ – ร่างมาตรา ๓๘)

๖.๙ บทเฉพาะกาล (มาตรา ๓๙ – ๔๔)

ร่างพระราชบัญญัตินี้ กำหนดบทเฉพาะกาลไว้ดังนี้

(๑) ให้โอนบรรดาเงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาเป็นของกองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๙)

(๒) ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๑) (๒) และ (๓) ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) ซึ่งต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๐)

(๓) ในวาระเริ่มแรก ระหว่างที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่จัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมอบหมายให้ส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีอยู่ ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อรองรับภารกิจของคณะกรรมการและดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๑)

(๔) ในวาระเริ่มแรก ระหว่างที่ยังไม่มีแผนแม่บทให้นำรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มาประกอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการจัดทำแผนแม่บทแล้วเสร็จ (ร่างมาตรา ๔๒)

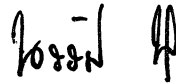
(๕) ในวาระเริ่มแรกให้นำแนวทางตามรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมาใช้ประกอบการดำเนินการจัดทำแผนแม่บท และเพื่อให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีความต่อเนื่อง การดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำนึงถึงการสานต่อโครงการกิจกรรม หรือภารกิจการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (ร่างมาตรา ๔๓)

(๖) ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการจัดทำหลักสูตรสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง และให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุเป็นวิชาภาคบังคับในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกแห่ง ทั้งนี้ การจัดทำหลักสูตรสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่หนึ่งให้นำกรอบหลักสูตรวิชาการเมืองและพลเมืองศึกษาสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่หนึ่งของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมาเป็นแนวทางในการจัดทำ และใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรในระดับอื่น ๆ ต่อไป (ร่างมาตรา ๔๔)

๗. ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.

(เอกสารแนบท้ายรายงาน)

คณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จึงขอเสนอรายงาน เรื่อง “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง และตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญและเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม คน” และหากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเห็นชอบ ขอให้โปรดส่งรายงานไปยังคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความปรองดอง (ป.ย.ป.) คณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นางนรรรัตน์ พิมเสน)

ผู้ช่วยเลขานุการกรรมการการ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสำนึกความเป็นพลเมือง มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การตัดสินใจทางการเมือง และกิจกรรมทางการเมือง รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน ใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด ตลอดจนเสริมสร้างให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ตามหลักการของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๘ และมาตรา ๒๕๘ ก. เพื่อพัฒนาคนในชาติให้มีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาของประเทศและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งการจะพัฒนาคนไทยให้มีคุณสมบัติดังกล่าวได้นั้น ทุกภาคส่วนของสังคมต้องร่วมกันบ่มเพาะ ปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติที่ดีงามตามหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ดังนั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างมีระบบ มีแผนงานและทิศทางเดียวกัน อันจะทำให้การขับเคลื่อนมีพลังสามารถเปลี่ยนแปลงคนไทยทั้งประเทศได้ จึงจำเป็นต้องมีแผนแม่บทวางแนวทางและกลไกการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสม มีกระบวนการสร้างนักการเมืองที่ดีและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ทัวถึง และมีความเหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยและกลุ่มอาชีพ และมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน โดยมีคณะกรรมการทำหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับดูแลการขับเคลื่อนแผนแม่บท และมีหน่วยงานรองรับภารกิจของคณะกรรมการและทำหน้าที่ประสานการขับเคลื่อนแผนแม่บทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สัมฤทธิ์ผล จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
พ.ศ.

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรม
ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย

“วิทยาการ” หมายความว่า วิทยาการเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย

มาตรา ๔ ให้ประธานรัฐสภารักษากฎการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับ
ประกาศ ระเบียบ และคำสั่ง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(ข) การสร้างนักการเมืองที่ดี ให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยรับผิดชอบต่อประชาชน โดยจัดให้มีโครงการหลักสูตรอบรมนักการเมือง และประชาชนผู้ที่มีความสนใจ และจัดให้มีการกำหนดให้มีมาตรฐานทางคุณธรรมของนักการเมืองโดยให้ ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบมาตรฐานทางคุณธรรมของ นักการเมือง

(ค) การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองและการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยเสริมสร้างให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การจัดทำนโยบายสาธารณะ ไปใช้สิทธิ เลือกตั้งในทุกระดับโดยมีสำนึกความรับผิดชอบต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งของตน และส่งเสริมให้เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมเรียนรู้และมีประสบการณ์ในทางการเมือง โดยอาจให้มีส่วนร่วม กับคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งในทุกระดับให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(ง) การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ดี และยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง และมีค่านิยมในวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยที่ถูกต้อง

(จ) กลไกการบริหารและขับเคลื่อนแผนแม่บทอย่างเป็นรูปธรรม และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทตามมาตรา ๗ และให้รายงานรายละเอียด ของแผนแม่บทและแผนงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะรัฐมนตรี

ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนแม่บททุกปี หากคณะกรรมการ เห็นว่ามีความจำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมแผนแม่บท หรือแผนงานการขับเคลื่อนแผนแม่บท เพื่อให้ การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ให้จัดทำเป็นประกาศคณะกรรมการ และรายงานให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ

เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้สัมฤทธิ์ผล คณะกรรมการอาจจัดให้มีการศึกษา วิจัย หรือสนับสนุนการวิจัย หรือจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจาก ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องก็ได้

การจัดทำแผนแม่บทนี้ เมื่อนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

มาตรา ๙ ให้การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยบรรลุผลสำเร็จ โดยคำนึงถึง เรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การเสริมสร้างให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งและมีวัฒนธรรมที่ดีงาม สามารถให้ความรัก ความอบอุ่น อบรมและปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกที่ดีงาม มีระเบียบวินัย มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและส่วนรวม มีความเคารพและกตัญญูต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีความตั้งใจศึกษาเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะหรือช่วยเหลือผู้อื่นตามสมควรและกำลังความสามารถ

(๒) การเสริมสร้างให้โรงเรียน มหาวิทยาลัย และสถานศึกษาทุกแห่งมุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมที่ดีงาม มีระเบียบวินัย มีความเสียสละ มีน้ำใจ และมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ข้อเท็จจริง รวมทั้งมีความเข้าใจในหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสันติสุข

(๓) การเสริมสร้างให้บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และประชาชนทั่วไป มีวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่ดีงาม มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และปฏิบัติหน้าที่หรือการงานของตนด้วยความขยันหมั่นเพียร ศึกษาเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และการจัดทำนโยบายสาธารณะ และแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์

มาตรา ๑๐ เพื่อให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสัมฤทธิ์ผล ให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศที่กำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปด้านการเมืองเรื่องการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

(๑) ให้ดำเนินการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแผนแม่บทและมีแผนการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ชัดเจน อย่างมีลำดับและมีขั้นตอน

(๒) ให้จัดทำหลักสูตรการศึกษาที่มีกระบวนการให้ความรู้และการปลูกฝังประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และให้ความรู้ด้านอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

(๓) ให้รัฐสภา กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นหน่วยงานรับผิดชอบด้านการให้การศึกษา เรียนรู้ และการปลูกฝังเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

(๔) ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งดำเนินการหรือให้การสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

(๕) ให้คณะรัฐมนตรีจัดหรือสนับสนุนให้หน่วยงานตาม (๓) ดำเนินการให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึงเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีในทางการเมือง และกระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การจัดทำนโยบายสาธารณะ และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ หรือดำเนินการประชาสัมพันธ์ในเรื่องอื่นใดเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

มาตรา ๑๑ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่วนราชการในรัฐสภา จัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นหน่วยงานรองรับภารกิจของคณะกรรมการและการขับเคลื่อนตามแผนแม่บท และให้มีสถาบันการศึกษาทางการเมืองในรัฐสภาเพื่อเป็นศูนย์การศึกษา ฝึกอบรม ให้ความรู้แก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ข้าราชการรัฐสภาสามัญ บุคคลในวงงานรัฐสภา บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน สถานศึกษา และองค์กรอื่น ๆ รวมทั้งประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภาที่ถูกต้อง มีความเข้าใจในบทบาท อำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติในการตรากฎหมายและการทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจฝ่ายบริหารและอำนาจฝ่ายตุลาการ ไม่ใช้อำนาจไปในทางใช้เสียงมดีในสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาข้างมากโดยขาดคุณธรรม จริยธรรมหรือธรรมาภิบาล การปฏิบัติตนตามมาตรฐานทางจริยธรรม หรือให้ความรู้ในเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่มวัย กลุ่มอาชีพ และมีหลักสูตรสำหรับการศึกษาในระบบ และหลักสูตรสำหรับการศึกษานอกระบบ หรือหลักสูตรอื่นใด ตามที่แผนแม่บทกำหนด

การจัดทำหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องและยั่งยืน โดยใช้รูปแบบกระบวนการที่เน้นการสร้างวินัยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น มีกระบวนการถ่ายทอดที่สอดคล้องกับอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ พื้นฐานความรู้ และสังคมของกลุ่มเป้าหมาย โดยต้องกำหนดคุณสมบัติหรือระดับอายุของผู้เรียน รวมทั้งระบุหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างชัดเจน และควรให้มีการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม วิชาคุณสมบัติผู้ดี และเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การวิเคราะห์คุณสมบัติเพื่อให้ได้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ดี โดยเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เสียสละ และเคยรับผิดชอบดูแลทุกข์สุขประชาชนในพื้นที่หรือในชุมชน ไม่มีประวัติหรือมีพฤติกรรมในทางเสื่อมเสีย ไม่ให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อแลกกับการให้คะแนนเสียงในการเลือกตั้ง เนื่องจากจะส่งผลให้เกิดการทุจริต ไม่เป็นผู้ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายหรือเป็นผู้มีอิทธิพล ไม่สร้างความขัดแย้งให้กับประชาชนและสังคม ไม่เป็นผู้ขาดความรับผิดชอบหรือใช้คำพูดที่ไม่สร้างสรรค์ หรือมีพฤติกรรมใส่ร้ายผู้อื่นหรือพูดโดยไม่รู้ข้อมูลข้อเท็จจริง

เมื่อคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรตามวรรคหนึ่งแล้วเสร็จ ให้กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรตามวรรคสอง ดำเนินการบรรจุหลักสูตรไว้ในระบบการเรียนการสอน หรือการฝึกอบรมของสถานศึกษา สถาบัน หรือองค์กรอื่นใดที่อยู่ในสังกัดของตน

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำหลักสูตรและฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อสร้างวิทยากรเพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากรต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้และกระบวนการเสริมสร้างประชาชนให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้แก่ครู คณาจารย์ หรือผู้สอนของสถานศึกษา สถาบัน หรือองค์กรอื่นใดที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ให้การศึกษา และความรู้ตามหลักสูตร และจัดให้วิทยากรลงพื้นที่เพื่อถ่ายทอดความรู้และกระบวนการให้ความรู้ตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตร ตามที่แผนแม่บทกำหนด

การดำเนินงานสร้างวิทยาการและการจัดวิทยาการลงพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาที่ตั้งอยู่ในแต่ละจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ สนับสนุน หรืออำนวยความสะดวกในการดำเนินการลงพื้นที่ให้ความรู้ของวิทยาการ

มาตรา ๑๔ ให้สถาบันพระปกเกล้าทำหน้าที่สนับสนุนงานของรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา และเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อสร้างนักรการเมืองที่ดี โดยจัดให้การศึกษา ฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้แก่ผู้ประสงค์สมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ ผู้บริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง และประชาชนผู้สนใจ เพื่อสร้างนักรการเมืองที่ดีเป็นที่พึงประสงค์ของประชาชน โดยการให้การศึกษาดังกล่าวควรทำอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานให้การศึกษาฝึกอบรมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้สถาบันพระปกเกล้า ดำเนินการอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตลอด ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ห้ามมิให้มีกรรมการในองค์กรอิสระทุกองค์กรและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าร่วมศึกษาในหลักสูตรเดียวกัน

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันพระปกเกล้า กรรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อ เสริมสร้างให้การศึกษา ให้การเรียนรู้ ปลุกฝังความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน ในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ และให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การตัดสินใจ ทางการเมือง และการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการร่วมกับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมวลชนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทด้านการประชาสัมพันธ์ ตามที่แผนแม่บทกำหนด การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง โดยคำนึงถึงความสนใจของประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยและกลุ่มอาชีพ และความสนใจทางการเมืองของประชาชน

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ จัดสรรเวลากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่อยู่ในกำกับดูแลเพื่อเผยแพร่การเสริมสร้าง วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการร่วมดำเนินการหรือให้การสนับสนุนหน่วยงาน องค์กร หรือ สมาคมด้านสื่อสารมวลชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการทำความตกลงร่วมกันและจัดฝึกอบรมบุคลากร ด้านสื่อสารมวลชนทุกแขนงให้ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้อง เที่ยงตรง และมีประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีสำนึก ความรับผิดชอบถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน

หมวด ๓
คณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรม
ทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย” จำนวนสิบแปดคน ประกอบด้วย

- (๑) ประธานรัฐสภาเป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการ
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสิบสี่คนซึ่งกรรมการตาม (๑) (๒) (๓) พิจารณาแต่งตั้ง

โดยให้คัดเลือกจาก

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา รัฐมนตรี
ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญอื่น จำนวนสี่คน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัย หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์กรอิสระ
หรือองค์กรทางวิชาการอื่น จำนวนสี่คน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานด้านการสื่อสารมวลชน หรือผู้เคยดำรงตำแหน่ง
นายกสมาคมวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน จำนวนสามคน

บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ หรือผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์
ด้านการพัฒนาการเมือง การพัฒนาประชาธิปไตย การสร้างสำนึกความเป็นพลเมือง หรือการสร้างวัฒนธรรม
ประชาธิปไตย จำนวนสามคน

(๕) ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย
เป็นกรรมการและเลขานุการกรรมการ

มาตรา ๒๐ กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่ได้รับแต่งตั้ง

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
(๒) เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก และถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือเป็นผู้ที่เคย
ต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันที่ได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ
โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

(๔) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถูกเลิกจ้างจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่

(๕) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

มาตรา ๒๑ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการก็ได้ และให้กรรมการผู้ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการแทนตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๑ กรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ประธานรัฐสภาให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐

(๕) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๔ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภาประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนแม่บท กำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท

(๒) กำกับดูแล วางนโยบายการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทของสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๓) กำกับดูแล โครงการ กิจกรรม และการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนแม่บท

(๔) ปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมแผนแม่บท และแผนงานขับเคลื่อนแผนแม่บท

(๕) ให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ การศึกษาวิจัย หลักสูตร หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท

(๖) ให้ความเห็นชอบข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) วางข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ ในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๙) กำกับดูแล และให้ความเห็นชอบระเบียบหรือประกาศเพื่อการบริหารกองทุน

(๑๐) ติดตามและประเมินผลการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

(๑๑) มีอำนาจหน้าที่ และดำเนินการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๖ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

การดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการประชุมที่มีได้บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้เป็นตามข้อบังคับของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๗ คณะกรรมการอาจตั้งคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาศึกษาหรือปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท ดังต่อไปนี้

(๑) คณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษา และจัดทำแผนงานการให้การศึกษา จัดทำหลักสูตร และสร้างวิทยากรตามแผนแม่บท หรือปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๒) คณะอนุกรรมการสร้างนักรการเมืองที่ดีและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษา และจัดทำแผนงานการสร้างนักรการเมืองที่ดีและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแผนแม่บท หรือปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๓) คณะอนุกรรมการวางกลไกการบริหารงาน และติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บท มีอำนาจพิจารณาศึกษา และวางกลไกการบริหารเพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทมีประสิทธิภาพ และมีหน้าที่ติดตามการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท ประเมินผลงาน และจัดทำรายงานการประเมินผลงานเสนอต่อคณะกรรมการ หรือปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๔) คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษา และจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแผนแม่บท หรือปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๕) คณะอนุกรรมการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ดำเนินการจัดทำแผนการปฏิบัติงานตามกรอบอำนาจหน้าที่เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในสามสัปดาห์นับแต่วันประกาศตั้ง และดำเนินการพิจารณาศึกษาและจัดทำภารกิจตามที่คณะกรรมการมอบหมายให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยต้องรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานให้คณะกรรมการรับทราบทุกสามสัปดาห์

เมื่อคณะกรรมการดำเนินงานตามภารกิจที่คณะกรรมการมอบหมายเสร็จสิ้นแล้ว ให้รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการรับทราบ เมื่อคณะกรรมการพิจารณารายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการแล้วเห็นว่าภารกิจของคณะกรรมการนั้นได้เสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการยุบเลิกคณะกรรมการชุดดังกล่าว

องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก อำนาจหน้าที่ การแต่งตั้งหรือการยุบเลิกคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานแก่คณะกรรมการ ดังนี้

- (๑) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านวิชาการ
- (๒) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการประสานหน่วยงานราชการ
- (๓) คณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาสังคมและท้องถิ่น
- (๔) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านการประชาสัมพันธ์
- (๕) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนแผนแม่บท เช่น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขาธิการคณะกรรมการเลือกตั้ง เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ประธานกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ และประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก อำนาจหน้าที่ การแต่งตั้งหรือการยุบเลิกคณะกรรมการที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการและคณะกรรมการที่ปรึกษาโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ ให้คณะกรรมการรายงานผลการดำเนินงานการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะรัฐมนตรีและที่ประชุมรัฐสภาทราบทุกปี

มาตรา ๓๑ ให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการที่ปรึกษาได้รับเบี้ยประชุม หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามระเบียบของรัฐสภา

หมวด ๔

สำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

มาตรา ๓๒ ให้มีสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา

มาตรา ๓๓ สำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไป งานธุรการ และงานวิชาการเพื่อสนับสนุนและรองรับภารกิจของคณะกรรมการ และการขับเคลื่อนแผนแม่บทตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไป งานธุรการ และงานวิชาการเพื่อสนับสนุนและรองรับการจัดตั้งสถาบันการศึกษาทางการเมืองในหน่วยงานของรัฐสภา

(๓) ดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท และสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทของคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) เป็นศูนย์กลางการประสานงานเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บท

(๕) ให้การศึกษา การฝึกอบรม ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ เพื่อการศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้แก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการรัฐสภา ฝ่ายการเมือง ข้าราชการรัฐสภาสามัญ บุคคลในวงงานรัฐสภา บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน สถานศึกษา และประชาชนทั่วไป

(๖) จัดทำสื่อ โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สิทธิและเสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สำนักความเป็นพลเมือง หรือเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป

(๗) ศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย หรือสนับสนุนการวิจัย เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

(๘) ติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินผล และเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๙) บริหารกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) รายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะกรรมการ

(๑๑) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย หรือตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรกำหนด

มาตรา ๓๔ ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรเงินอุดหนุนให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามแผนแม่บท และการปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเงินอุดหนุนดังกล่าวจะนำไปใช้เพื่อกิจการอื่นอันมิใช่กิจการภายใต้การดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้มิได้

หมวด ๕

กองทุน

มาตรา ๓๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เรียกว่า “กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่าย

สำหรับการดำเนินงานของสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และการขับเคลื่อนแผนแม่บทตามพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินกองทุน การบริหารกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณแผ่นดิน

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาคหรือมีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน

(๔) เงินที่ผู้เสียภาษีแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ระบุให้กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยอธิบดีกรมสรรพากร

(๕) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุนดอกผลหรือรายได้อื่น

การรับเงินหรือทรัพย์สินตาม (๓) ต้องไม่มีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดทิศทางการบริหารและการจัดสรรเงินของกองทุน

มาตรา ๓๖ รายได้ที่เกิดจากกองทุนตามมาตรา ๓๕ ให้นำส่งเข้ากองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๓๗ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่กองทุนได้มาตามมาตรา ๓๕ โดยมีผู้มอบให้หรือได้มาโดยการซื้อด้วยเงินรายได้ของกองทุน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของกองทุน ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๓๘ ทรัพย์สินในกองทุน ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องทรัพย์สินในกองทุนมิได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๙ ให้โอนบรรดาเงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาเป็นของกองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๐ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๑) (๒) และ (๓) ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๙ (๔) ซึ่งต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๑ ในวาระเริ่มแรก ระหว่างที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่จัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

มอบหมายให้ส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีอยู่ ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน เพื่อรองรับภารกิจของคณะกรรมการ และดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๒ ในวาระเริ่มแรก ระหว่างที่ยังไม่มีแผนแม่บทให้นำรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มาประกอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการจัดทำแผนแม่บทแล้วเสร็จ

มาตรา ๔๓ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนำแนวทางตามรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มาใช้ประกอบการดำเนินการจัดทำแผนแม่บท

เพื่อให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีความต่อเนื่อง การดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำนึงถึงการสานต่อโครงการ กิจกรรม หรือภารกิจการขับเคลื่อน การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๔๔ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการจัดทำหลักสูตร สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง และให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุเป็นวิชาภาคบังคับ ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกแห่ง

การจัดทำหลักสูตรสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่หนึ่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำกรอบ หลักสูตรวิชาการเมืองและพลเมืองศึกษาสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่หนึ่งของคณะกรรมการ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มาเป็นแนวทางในการจัดทำ และใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรในระดับอื่น ๆ ต่อไป

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี